

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja dné 9 oktobra 1883.)

(Dalje.)

Poslanec g. Pfeifer nadaljuje: „Gotovo se ne more zahtevati, da bi Krški okraj še dalje plačeval nerazmeren del cestnih doklad za to cesto, druge svoje okrajne ceste pa zanemarjal; okraj je storil svojo dolžnost, omenjeno cesto je temeljito razširil in v dober stan spravil, njegova krivda gotovo ne bo, če bi ta cesta zopet bolj zvožena in slabejša postala. Treba je namreč pomisliti, da samo Videmska železniška postaja prejme in oddaja na leto blizu 400.000 centov mnogovrstnega blaga, da dan na dan prihajajo teški vozovi, obloženi z lesom in drugim blagom, da se tedaj bolj uporablja, nego vse druge ceste Krškega okraja.“

In tu nastane vprašanje: Komu služi ta cesta?

Po mojem mnenju v prvi vrsti državi. Na tej cesti je glavna poštna zveza preko Kostanjevice na Novomesto sedaj jedenkrat na dan; ker pa jedenkratna poštna zveza na dan ne zadostuje, se — kakor čujem — že delajo priprave, da se na veliko radost Krškega, Kostanjeviškega in Novomeškega okraja upelje v kratkem dvakratna poštna zveza na dan.

Erar je dalje lastnik Kostanjeviške graščine, prostranih gozdov s 100letnimi hrasti in orjaškimi bukvami neprecenljive vrednosti; v posebni pogodbi sklenjeni na več let prodal je erar del doraslega gozda Dunajske firmi Gutmann, ki dan na dan izvaža na postajo Videm drva, izdelan les in oglje.

Državi mora ležeti biti na tem, da se omenjena cesta za naprej ohrani v dobrem stanu da na ta način državni gozdi zadobé še večjo vrednost.

Tudi vojnemu eraru mora ležeti biti na tej cesti, ker jo potrebuje za vojaški oddelek v Novemestu; in če bi kedaj — kar Bog obvaruj — na

južno-vzhodni meji našega cesarstva nastali nemiri, bo ta cesta gotovo strateške važnosti.

Občine Krškega okraja. Raka, Studenec, Cirklje in Krško omenjene ceste, kakor rečeno, skoro prav nič ne rabijo in pri najboljši volji ne bi mogle za naprej to cesto, ki je s pomočjo ki dežele sedaj v dobrem stanju, solidno vzdržavati, ker to gre preko njih moči; kajti obložene so z mnogovrstnimi dokladi za šolske in občinske potrebščine, stroške vzdrževanja Krške meščanske šole morajo nositi na svojih ramah, čaka jih pa še mnogo težkih bremen, tako: strma cesta pri Raki in Bučki se mora preložiti, cerkev pri sv. Duhu dozidati, postaviti novo farovško poslopje v Cirkljah, novo šolsko poslopje na Bučki itd.

Res, da ta cesta ugaja tudi Novomeškemu in Kostanjeviškemu okraju, katera se pa ne moreta jemati v konkurenco za vzdrževanje te ceste, ker sta s Krškim okrajem vred v jednako slabem ekonomičnem položaju in ker imata že dovolj svojih cest in gorskih potov vzdržavati ter prelagati dovolj strmih cest itd. Tudi ne gre deželi nalagati breme vzdrževanja te ceste; dežela, je dala izdatno podporo, je subvencionirala zidanje mostu čez Savo mej Krškim in Vidmom, kar bi po mojem mnenju bila dolžnost države; naša dežela v primeri, s so-sednimi preobložena z gruntinimi davki do leta 1881, je državi v 40 letih krivično plačala nad tri milijone zemljiškega davka preveč; tudi je naša dežela v 24 letih pri gruntin izpiskih — proti praksi sosednih kronovin — za **pol milijona** kole kov **preveč** plačala državi; tedaj je le pravično, da država vsaj nekoliko ozir jemlje na našo deželo.

Država naj bi tedaj prevzela v svojo skrb okrajno cesto mej Krškim in Brodom pri Kostanjevici; s temi dohodki — katere povečšati ima v svojej oblasti — tem lagleje vzdržava to cesto, ker jej je skrb za državno cesto mej Brodom in Krško vasjo odpadla in jej ta cesta ne prizadeva skoraj nikakešnih stroškov.

Dolenjske pokrajine bodo hvaležne vladi, če njim breme vzdrževanja te ceste olajša; tedaj toplo polpiram nasvet gospodarskega odseka. (Občna pohvala z dobroklici.) (Konec prih.)

Slavnostni govor

pri slavljenji sedemdesetletnice
doktorja Frana viteza Miklošiča.

Govoril Božidar Ralč v Ljutomeru dne 2. septembra 1883.
(Dalje.)

V državnem zboru na Dunaji spoznal se je Miklošič z ministrom grofom Stadionom; ta videvši velike sposobnosti Miklošičeve ukrenol je po svojem mogočnem uplivu, ka je naš slavljenec dobil dne 30. aprila 1849. leta cesarski odlok, v katerem je bil imenovan za izrednega profesorja jezikov slovanskih in slovstva slovanskega na Dunajskem vseučilišču. Ta srečna vest našla je Miklošiča korenito pripravljenega. V kratkem na to vabljen je bil na Vratislavsko vseučilišče; ali Dunajsko vseučilišče ne bi ga moglo pogrešati, zato ga je minister grof Thun 1850. leta imenoval za rednega profesorja. Dobil je tudi vabilo, da ide na Berolinsko vseučilišče v središče Germanije, ipak ostal je na Dunaji na korist znanosti in učenecem. Prva skrb mu je bila učenecem pokloniti potrebne učne knjige, kar se je v naglici zgodilo; še 1850. leta izdal je 1. glasoslovje, 2. oblikoslovje in 3. slovar staroslovenskega jezika. Odslej rojilo se je delo za delom iz njegove obsežne učenosti; vsled česar izvolila ga je že 1848. leta akademija znanostij na Dunaji za dopisujočega uda; takisto izbrala so ga razna društva slovanska, francoska in nemška za svojega družnika. Dunajska akademija znanostij (modrišč) razpisala je nagrado 1000 goldinarjev za delo: glasoslovje slovanskih jezikov po primerjajoče-zgodovinski učbi, in Miklošiču izročena je bila nagrada za spis pod geslom: „non fumum ex fulgore“ (ne dim iz bliska); na to izvolila ga je dne 28. julija 1851. l.

LISTEK.

O slovenskej stenografiji.

(Spisal Anton Zupan.)

Tudi Magdič je hrvaščino pisal z nemško sistemo. V novejšem času so pa najbolj razširjena in za slovenske stenografe skoro izključljivo merodajna Bezenšekova načela. Nemci so zatorej postavili Bezenška v „Gallerie berühmter Stenografen“, kar je naravno. Bezenšek dela propagando za nemško stenografijo, za urivanje nemških proizvodov v slovenski jezik, zasluži torej gotovo to čast od nemške strani. Da je Bezenšek izumel še tako dobro in izvrstno slovensko, ali sploh slovansko stenografijo, osvedočen sem, da bi ne bil prišel v „galerijo“. Pa je tudi istinito osupljivo, zakaj se slovenski stenografi niso ravnali po vzgledih največjih strokovnjakov: Angležev in Nemcev. Dokler so Nemci uporabljali angleške sisteme, ni našla nemška stenografija mnogo priznanja pri občinstvu, akoravno so se je

posluževali merodajni krogi; le tedaj, ko je Gabelberger sestavil nemško sistemo na podlagi nemškega jezika, je dospela v kratkem času na verhunec popolnosti. Jezik naj bo torej temelj slovanske stenografije, ne pa katera koli tuja sistema, bodi si še tako dobra za tujščino. Smo li res Slovenci tako malo nadarjeni, tako duševno nezmožni, da bi nam bilo nemogoče postaviti se na lastne noge in ustanoviti si na podlagi slovenskega jezika slovensko stenografijo? Ni torej čuda, da nas Nemci pri vsakej priliki z oholim ponosom opozarjajo na našo znanstveno zavisnost od drugih narodov, češ, da Slovenci nemamo nikakešnega znanstvenega proizvoda, da vsa naša vednost je le delo tujih močij, mi pa le njih prežvekovalci, k večjemu srečni prelagatelji; glede stenografije je to trpko in britko predbacivanje žalibog popolnem opravičeno.

Slovenska stenografija zahteva mnogo večjo natančnost, nego nemška. V nemščini so vsa debela (izimši peščico Arbeit, Ameise, Leinwand, Kleinod, Iltis, Kürbis, Stiglitz, itd.) jednozložna; neznaten broj končnic, koje se vse razlikujejo že po samih

soglasnikih in koje se nikdar ne spreminjajo, dovoljuje bolj površno izražanje obrazil, če je le deblo dosti natančno izraženo, ker nemščina nema dveh končnic z istimi soglasniki. Vsa nemška pregiba, sklanja, stopnja in sprega obsega le končnice „e, en, em, er, es, (s), (est), (st), (et), (t)“, in predlog „ge“; torej so vsa obrazila le jednozložna s samoglasnikom „e“, oziroma brez samoglasnika. V slovenščini ima že sama sklanja moških samostavnikov več končnic z različnimi samoglasniki; kaj še potem sklanja drugih samostavnikov, pridevnikov in sprega glagolov mnogobrojnih vrst? Uvidno je torej, da se morajo končnice v slovenščini baš tako natančno izražati kakor deblo, ker pravo obliko besede označi le končnica. V nemščini pa pri vsem tem člen sklanja, osobna zaimena pa spregajo skoro popolnoma značijo, in že ta posebnost nemščine dopušča bolj površno izražanje končnic. Slovenščina ima razen mnogovrstnih obrazil ogromno število drugih končnic, brez katerih je mnogokrat deblo brezsmiselno, ali koje pomen deblo predružačujejo: iz teh pa izraščajo po sklanji ali spregi, po zatiki zevi, po vmesnih

za pravega akademika, ki je bil med najmarljivejšimi pisatelji tega učenega zavoda, zato pa tudi od njega čislani in češčen.

Mnogo je tudi storil za vseučilišče, zato so ga jegovi tovariši izvolili trikrat za dekana modroslovskega oddelka in sicer za šolsko leto 1851, 1856. in 1865., a 1854. leta podeljena mu je bila največja čast na vseučilišču, izvoljen je namreč bil za rektorja magnifika. Istega leta bilo mu je izročeno vodstvo znanstvenega izpraševalnega poverjenstva za gimnazijske učiteljske kandidate; to službo opravljal je do 1879. leta. — Jegovo toliko vsestrano in korenito delovanje znanstveno bilo je povod, ka ga je svetli cesar odlikoval 1862. leta častjo dosmrtnega zbornika gospodske zbornice in 1863. leta viteškim redom Leopoldovim, a 1864. leta dobil je po pravih plemstvu dednega viteštva.

Popečitelj za nauk izročil mu je 1849. l. sestavo slovenskih čitank za viši gimnazij, katerim naj bi pridejal pregled slovenskega slovstva, kar je tudi dovršil, največ po trudu Ivana Navratila. — Miklošič je želel, da se šolske knjige slovenske porabe tudi za naše brate na Ogerskem; takisto hrvatske za ondešnje Hrvate, o čemur je pisal popečitelju za nauk grofu Thunu. Le mestoma in na malo časa rabile so se naše knjige na Prekmurskem; državni razdvoj je stvar za ogerske Slovence neugodno ukrenol in preti je odnaroditi.

Minister grof Thun, onda v skrbi za osnovne šole na Slovenskem, povprašal je izvrstnega detovoda in učenjaka Miklošiča, pa našega vladiko Antona Slomška, zaslužnega strokovnjaka slovenskega šolstva, naj mu svetujeta, jeli bi bilo bolje, da se v osnovne šole uvede samo slovenščina, ali pa poleg nje tudi nemščina. Odlična Slovenca naj odločita. Miklošič se je izjavil samo za slovenščino, a Slomšek za obojstvo. Grof Thun odobril je Slomškove nazore, a ne Miklošičevih. Ah kolika sreča za slovenski narod, da je popečitelj pritrdil Miklošičevemu nasvetu! naš mlajši zarod bi bil mnogo umnejši in značajnejši, nego je sedaj. Slomšek so naskorem spoznali, ka prave osnovne šole morajo biti čisto narodne kakor pri drugih naobraženih in napredovalnih narodih; materinščina je jedina umna in naravna podloga osnovnim učilnicam. Slomšek so preveč se ozirali na nesrečne in nenaravne razmere na Koroškem in odtod nejasen pogled za on odločevalni hip. — Raznih dob in narodov detovodi in vzgajatelji pritrjujejo temu, ka v osnovnih učilnicah ima se poučevati jedino v materinščini, za učenje drugih tujih jezikov je mesto v srednjih učiliščih, namreč v realkah in gimnazijah, potem v viših meščanskih šolah, o čemur za svedoke navajam naslednje zvedence. Glasoviti ukoslovec Komenský veleval: „Vse se ima po prirodnem redu in najprvle v materinščini učiti; vsaki jezik se mora za se učiti, najpoprej dakako materinski jezik: vsakemu jeziku je treba odmeriti stanovito razdobje. Materinski jezik zahteva potrebito več let: osem do deset“; in

na drugem mestu govori: „Koga hoteti kak tuji jezik učiti, predno domačega zna, je ravno tako, kakor bi ti hotel svojega sina jezdit učiti, predno še more hoditi.“ (Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 13. oktobra.

„Köln. Zeitg.“ je pred kratkim našim avstrijskim fakcijozom živo prigovarjala, naj popusté brezupni boj proti ministerstvu in večini ter naj si prizadevajo na vsak način pridobiti Poljake zase. Na ta predlog odgovarja „Gazeta Narodowa“ sledeče: „Nemci naj nikar ne mislijo na takšno zvezo, vsled katere bi se druge narodnosti pritiskale na steno ter naj raje opuste svoj sen o povrnitvi njihove nadvlade na Avstrijskem. Samo tedaj, ako bi hoteli Nemci pripomoči, da se odstranijo narodnostni spori, bilo bi jim mogoče pridobiti si Poljake. Sicer pa Nemcem ni upati in Poljaki so prepričani, da bi oni ne izpolnjevali svojih obljub, posebno, ker so se židovom čisto predali in s svojim Nemštvom samo še tržijo.“

V četrtek je koroški deželni zbor svoja dela dovršil ter bil po običajnem načinu zaključen. Za regulovanje Zilje je dovolila dežela 418.202 gl. država da 474.200 gl. in 152.600 gl. nabrežni posestniki. — Deželni proračun kaže potrebščine 876.225 gl., mej drugim: za deželno kulturo 281.000 gl., za ljudske šole 338 gl. in za dobrodelne namene 153.000 gl.; pokritja 157.779 gl. Za primanjelje 718.446 gl. se dovoli razen 20% ne užitniške doklade na vino in meso še 43% na doklada na neposredne davke. V Koroški deželi torej deželna in zemljiško, odvezna doklada ogromno svoto 60% vseh neposrednih davkov. — Predloga o preuredbi volilne reforme se je vzprejela v sledečem obsegu: Pri veleposestnikih mora znašati zemljiški davek štiri petine vsega davka; v volilni skupni mest in trgov se voli v vsakem mestu in trgu; vsaki, ki plačuje najmanj 5 gld. davka ali ki osebno voli v občinski zastop, ima tudi pravico voliti deželne zastopnike in v kmetskih skupinah se imajo volilni možje pomnožiti v soglasji z določbami državnega volilnega reda. Vsled teh določil dobi na Koroškem 12.000 oseb na novo volilno pravico, 600 oseb pa bi jo izgubilo; število volilnih mož pa bi se iz 502 pomnožilo na 715.

Kraljevi komisar na Hrvatskem, baron Ramberg, je vnovič odredil nadložne stavbe, in sicer v Krajini, ter je zato odmenil 50.000 gld. Ob enem je naročil, da se imajo zato uporabljati samo delavci iz onih krajev ter da se jim ima dnina sproti izplačevati.

Vnanje države.

Prijavljeni dogodek na avstrijsko-rumunske meji označuje se z merodajne strani kot zelo pretirani konflikt mej ogerskimi žandarji in rumunskimi mejnimi stražniki, pri čemer se ni udeleževalo niti avstrijsko niti rumunsko vojaštvo. Žandarji so pregnali stražnike iz stražnice, ki je bila po njih sodbi avstrijska, ter so jih dovedli v Petroceni. Ta dogodek torej ne bode nikak predmet diplomatskim sporom.

Dopisnik iz Athen poroča v „Mosk. Vedom.“ o političnem mišljenju današnje Grške, katera

stoji s svojimi nastojanji in simpatijami baje na strani Balkanskih kristjanov in Rusije, dasi si evropska diplomacija vedno prizadeva Grško posebno z Rusijo razdvojiti. Dopisnik priobčuje razgovor z jednim najuglednejših grških politikov, ki se je o eventualnem sporu mej Rusijo in Avstrijo tako le izjavil: „Politika Grecije je jako jednostavna. V naših narodnih težnjah in dejanskih tradicionalnih simpatijah bi nas mogla samo Angleška zavirati, katera nas s svojim brodom lahko zatara, kakor se je to zgodilo v Krimski vojski l. 1854. Če pa stoji Angleška na strani Rusije, ali če bi ob vojni Rusije z Nemčijo in Avstrijo bila le samo nevtralna, je naše mesto ondi, kjer so naši prostovoljci ob Krimski vojni se bili, — na strani Rusije. Nam ni nič premišljati z volitvijo naših zaveznikov, oni so nam določeni po zgodovini in po ozke bratske zvezi z Balkanskimi kristjani. Mi ne bomo nikdar pozabili, da so nam ob času našega ustanka Avstrijci stali v vrstah turške policije nasproti in da se je z Adrijanopelskim mirom vsled zadnje ruske vojne utrdila naša neodvisnost.“ — Grško zastopstvo v Cettinji povekšale se je v legacijo.

O uzrokih demisije španskih ministrov poroča se iz Pariza, da je bil španski poslanik od svojega ministra vnanjih stvari dobil instrukcijo, da naj stavi nove zahteve za poravnanje kraljevega razžaljenja in če se mu ne izvrše, da naj ostavi Pariz. Ker je pa španski ministerski svet dotične nasvete vnanjega ministra zavrgel, je dal ves kabinet svojo ostavko, katero je kralj tudi vzprejel. Ker pa se bode Sagasti zopet naročilo sestaviti nov kabinet, smatrajo v Parizu to zadevo skoncno. Tudi se poudarja, da bi Francija ne bila dala nobene zadostitve več.

Dopisi.

Iz Zagreba 12. okt. [Izv. dop.] Iznimno naše stanje pod kraljevim komisarom se bliža koncu in zdaj se vrti vprašanje jedino še okolo osebe prihodnjega hrvatskega bana, za katero čast se v sedanjih kritičnih okoliščinah nikdo ne trga, temveč se je izogiblje in brani vsak ne zadosti elastičen Hrvat, sluteč, da bodo prihodnje volitve v sabor razsipale sedanje vrlo elastično, Magjarom prijazno večino in silno pomnožile stranko Starčevićovo. — Magjari so dogospodarili na Hrvatskem, pa če pride zdaj baron Rauch ali grof Khuen ali Inkey, večine ne bo tako lahko dobil, ker se bo vsak volilec branil gulaša, a brez obligatnega gulaša ni bila razen pod banom Mažuranićem mogoča Magjarom prijazna večina, pa še tačas zamo saradi grozne apatije, ki je bila nastala mej narodom, ko je videl, da so najodličnejši njegovi zastopniki popustili opozicijo ter šli zobat koruzo iz magjarskih jasel.

Sicer menijo Magjari in trdijo, da hrvatski sabor ni parlament, a ban hrvatski da je činovnik ogerske vlade, pa če nema večine v saboru, nič ne daje. Torej bodo hrvatski štipendisti v Budimpešti kakor doslej pobirali svoje dnevnice, David se bo povratil na svoje mesto v Zagreb, na finančne zgrade bodo se obesili mutasti grbi brez magjarskega napisa pa tudi brez — hrvatskega, a narod hrvatski,

Dalje v prilogi.

prirastkih, itd., zopet Love pritakljine, ker pregiba zahteva mnogokrat premembo končanih glasov. Mnogo slovenskih končnic je torej nebrojna, ko bi bila tudi debela jednozložna.

Dalje ima nemščina to posebnost, da skoro nobena soglasna skupina, izimši morebiti „sp“, ne more stati včas kot sprednik včas kot končnik debela. bl, br, dr, fr, fl, gr, gl, gu, kl, kr, kn, schm, schw, zw, itd. stojé le kot spredniki, nasproti pa rb, lb, rg, lg, rt, rd, ld, rk, lk, pt, bt, chz, mt, md, gt, gd, ng, nk, nd, nt, nz, ft, lf, mpf itd. le kot končniki debela; zatorej se more večidel že iz take soglasne skupine pravo mesto samoglasnika v debelu izpoznati. V svrbo natančne zaznambe se mora že abeceda tako osnovati, da se vsak samoglasnik v vsakem soglasniku natančno označiti in soglasne skupine v jedno celoto združiti morejo. Bezenšekova abeceda tem zahtevam nikakor ne zadostuje; on jo je uvel v slovenščino nespremenjeno iz nemščine, le nekatere znake je podaril drugim glasovom. Če pa ta abeceda zadostuje nemščini, ne more zadostovati tudi slovenščini, ker sta si jezika popolnem nejednaka. Ta abeceda je tudi prouzročila, da je simbo-

lično označevanje samoglasnikov jako nestalno in brez vse prave podlage. V Bezenšekovi sistemi ni niti določeno, v katerem soglasniku, v spredniku ali končniku zloga, naj se samoglasnik označi, ker se to pravilo tudi nastaviti ne dá. Bezenšek izraža samoglasnik včas v spredniku, včas v končniku, včas ga izrečno izpiše, včas popolnem izpusti, včas celo na drugem mestu izraža, kjer ga istinito ni; vse to pa brez stalne določbe, kakor nanašajo soglasni znaki slučajno.

Slovenske stenografiji gotovo mnogo bolj pristuje označevanje samoglasnika v spredniku zloga, nego v končniku; ne le, da se zlogi istinito tako izgovarjajo, temveč inace bi se vsak konečni samoglasnik izpisati moral, ker bi ne imel naslednika, v kojem bi se označeval. Slovenščina pa ima mnogo več oblik s končnim samoglasnikom, kot s soglasnikom; v sklanji nekaj čez dve tretjini, v spregi tri četrtine. Nasproti se pa v slovenščini nahaja jako skromno število besed z začetnim samoglasnikom, — izimši s predlogi sestavljene, koje dobivajo pa itak svojo lastno pisavo — torej prav redkokrat treba pisati samoglasnik nesestavljenih besed. Bezenšekova

ponesrečena abeceda pa to za slovensko stenografijo neobhodno potrebno uredbo zabranjuje, kar bomo razvideli iz naslednjih izgledov. V označevanje samoglasnika „a“ služi Bezenšku krepka poteza, za „o“ povekšan izbok, za „i“ po večem visoki, za „u“ nizki položaj, za „e“ ozko posrednje stapljanje; pa niti jedno teh pravil se ne izvršuje z doslednostjo. Ni mogoče pisati zlog „ta“ (tat, tast, pataka, samota, delata itd.), ker se po Bezenšku „t“ ne sme osenčiti ali zatemniti, akoravno je mej vsemi znaki najsposobnejši za osenčenje; zakaj v tem oziru ni krenil po Stolzeveji ali Brautoveji naredbi, je neumevno. Baš tako ne more pisati zlog „so“, „jo“ (sok, sol, solata, meso, roso, jok, pišejo itd.), ker se „s“ kot odprta zanjka, „j“ kot ravna črta ne more nadalje izbočiti. Največe zapreke pa dela prememba položaja za „i“ in „u“. Bezenšek ima v svojej abecedi nekaj znakov, kojim je že prvotni položaj nad ali pod črto odmenjen, nekaj pa, ki črto prerezuje (c, z, š, ž, t, šč, št itd.). Taki znaki gotovo ne morejo položaja premenjavati.

(Dalje prih.)

ki si je izvolil take zastopnike, kakeršne ima, bo trpel še na dalje kakor do sedaj in mir bo vladal po hribih in dolinah, vse jedno, če bode ban Rauch, Khuen ali Inkey, ali kdo drugi.

Najnovejši dogodki v kranjskem deželnem zboru so vse misleče tukajšnje Slovence razžalostili in postopanje narodne večine nas je naravnost osupnilo; če so že hoteli storiti komu ljubav naši poslanci, so mogli samo glasovati, govoriti ni bilo čisto nič treba, niti g. Kersniku o elasticiteti, niti g. Šukljeju o svojem mučeništvu, ker se slaba stvar ne da lahko zagovarjati in tudi g. Grasselliju ni bilo treba tako hudemu biti nad galerijskim občinstvom, ker brez slovenskega občinstva je naša narodna stvar a priori izgubljena. Mi, ki smo se tako po otročje veselili za časa volitev nad srečnim (?) uspehom, zdaj ne vemo, zakaj da smo se veselili. Če bo „kranjski narod“ tako delal, potem ne vemo, kaj bo „štajerski, koroški, goriški, tržaški itd. narod“ počel brez zanesljivih voditeljev, na katere bi se mogel zanesti, od katerih bi se smel nadejati pomoči v svojih nadlogah, stiskah in težavah. — Kdor trdi, da bosta Dežman in Schrey kranjskeje deželi na korist, ne na škodo, če ostaneta v deželnem zboru, bi nam imel to dokazati; mi, ki ne gledamo za kulise, kaj takega nikoli verjeli ne bomo, niti verjeti ne moremo. — Pokojni Vincenc Klun mi pride na misel, ki se je kazal iskrenega Slovenca in se je dal tudi nekoliko preganjati od ministerstva, nazadnje je pa postal — dvorski svetnik. Bog varuj, Bog čuvaj siromašni naš narod takih Klunov!

Iz Mozirja, 12. okt. [Izv. dop.] — Želja, ki se je gojila že dlje časa v prsih Savinčanov, sesebno Savinjskih Sokolov, namreč da naj bi se omislila društvu „Savinjskemu Sokolu“ zastava, izpolnila se nam je letos povoljno. — Akoravno smo se letošnje poletje z nekako bojaznijo poprijeli misli, da bi počeli v to svrhu pri rodoljubih in članih „Sav. Sokola“ nabirati prostovoljnih darov, vender danes z veseljem konstatujemo, da je bila naša bojazen odveč, kajti na pismene naše prošnje, s kojimi smo se obrnili do rodoljubov po Dolenjem Štajerskem, odzvalo se jih je do sedaj že nad tretjino in nadejamo se, da nam tudi še ostali naprošeni prihité s svojimi darovi v kratkem času na pomoč. Sosebno čestita duhovščina prihitela nas je v našem podjetji gmotno podpirat; ona je v istini uneta za naše mlado društvo. — Zastava se je naročila in slavnost nje blagoslovljenja vršila se bode v velikem slogu prihodnje leto v Mozirji, najbrže Binkoštni praznike, ker je radi vnanjih gostov neobhodno potrebno imeti za slavnost dva dni na razpolaganje. — V ta namen tedaj bode treba nabrati še obilo novcev; mnogo truda in dela bodo stale obširne priprave in isti čas naj bodo obrnene oči vsega slovenskega naroda v naš kraj. Pri tej slavnosti bode nam dana tedaj tudi najlepša prilika, pobratiti se s sorodnimi nam brati Hrvati ter Slovenci s Kranjskega, Koroškega, Goriškega in Primorja. Mi dolenje štajerski Slovenci pa se potrudimo, da jim napravimo bivanje v naši sredini kolikor mogoče prijetno, in udeleženci slavnosti smejo preverjeni biti ob vsem potu najiskrenejšega vzprejema. Preteklo je že mnogo let, odkar so se iz vseh krajev zbrali Slovenci na taboru v Žavci; takrat smo svečano prisegali, da hočemo zvesti ostati svojej domovini. Tudi naša slavnost v prihodnjem letu naj znači drugi tabor v Savinjske dolini! Ker pa bode ta slavnost za Savinjsko dolino in vso dolenjo Štajersko posebnega pomena, opozarjamo na njo že danes Slovence iz vseh krajev širje naše domovine, kakor tudi naše brate Hrvate. Treba je, da vzbudimo narodni življ po vsem Dol. Štajerskem in tako prepodimo z združenimi močmi nasprotni nam duh nemčurski iz vseh kotov. Mi tukaj ne bodemo držali križem rok, nego delali bodemo z vsemi svojimi močmi, da se ta slavnost tudi dostojno izvrši. Sokolska društva, slovenska in hrvatska, pa so v prvej vrsti na svojej časti angažirana, da se omenjene slavnosti udeležé polnoštevilno. V kratkem se taistim naznani slavnost po oficijalnem potu.

Pri tej priliki naj Vam tudi omenim, da se je nas Mozirjanov polastila grozna razburjenost, ko

smo čitali v Vašem cenjenem listu, da so se volitve v velikem posestvu po narodnih (!) poslancih potrdile.

Mi sicer ne gledamo za kulise, a naša narodna čut je doslej še vedno pravo pogodila, in ta narodna čut navdušuje se samo za hrabro neupogljivo šestorico in njeno hrabro ponosno obnašanje. Živeli dr. Vošnjak, dr. Zarnik in Svetec in njih trije drugovi! Slava!

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je občini Zagraški na Kranjskem 100 gold. za napravo novega križevega pota in drugih cerkvenih predmetov.

— (XI. seja deželnega zbora kranjskega) trajala je javno le 1½ uro. Reševale so se razne peticije in dovolile razne občinske priklade. Poslanec Braune iz Kočevja dobil je 14 dni odpusta. Poslanec dr. Samec, ki je obolel, ni mogel utemeljevati svojega samostalnega predloga. Predlog se je razdelil tiskan v zbornici, kakor ga je dr. Samec stavil v slovenskem jeziku. To je dalo dr. Schrey-u, povod da se je takoj potegnil „für das bedrohte Deutschthum in Krain“ češ, da bi bil moral dr. Samec svoj predlog prevesti na nemški jezik, in da naj se opozori, da to stori do prihodnje seje, kajti inace, pravi dr. Schrey, bi se za svojo osebo ne mogel udeleževati razgovora o njem, ker se morajo vsi taki predlogi staviti tudi v nemškem jeziku. Poslanec dr. Poklukar pa ugovarja temu mnenju. Vsak poslanec stavi svoje predloge v katerem jeziku mu drago, slovenski ali nemški. Ako gospod predgovornik ne zna slovenski, se bode v odseku lahko poučil o zadržaji predloga. Konečno se le, ko bi se sklenila preuredba postave, predložil se bo postavni načrt v obeh jezikih. Ob ½12. uri prične se tajna seja, ki je trajala do ¾2. uro popoldne. V terno za mesto opravnika v posilnej delalnici je izbran na prvem mestu g. Alojzij Poljanec, odvetniški koncipijent na Ptui; na drugem mestu: gosp. Fran Zajec, c. kr. uradnik pri finančnej direkciji, na tretjem mestu pa gosp. Viljem Urbas, kontrolor v deželnej bolnici. Deželnim knjigovodjem imenovan je bil gosp. Fran Ravnikar, deželnim blagajnikom gosp. Dragotin Žagar. — Stara slovenska tradicija je bila, in doslej merodajna, da se nemškutarji ne jemljó v deželne službe. A kakor se vidi, so te tradicije sedaj ob veljavo in prodrlo je mnenje g. dra. plem. Schreya, ki se je zavzemal za starega nemčurja Urbasa, da je prišel v terno. Ako je bilo nekaterim našim ljudem res do tega, da se v terno stavi nemčur, naj bi bili vender rajši posegli po dose-danjem pristavu, ki ima vsaj več sposobnostij.

— (Volilna reforma) pride v torek v deželnem zboru na vrsto. To bode četrto krat. Radovedni smo, bode li — tandem aliquando — rešena.

— (Oh o!) Ravnikar se nam pripoveduje, da se je od strani nekega poslanca dal deželnim uradnikom precej jasen migljaj, naj nikar ne kritikujejo glasovanja v redutnej dvorani. Bravissimo, položaj pestaja čim dalje interesantnej!

— (Grofa Taaffe-a) ne bode v Istro. Brzjavno se namreč z Dunaja iz merodajnih krogov poroča, da so vse vesti o tem potovanji izmišljene. Prav žal nam je, da moramo uničiti Istranom živabne nade, katere so gojili v tej zadevi, nič manj pa tudi došle nam dopise, mej slednjimi i onega z napisom: „Dve govorici.“

— (Umrl) je včeraj na graščini na Igu g. Maria Josef grof Auersperg, c. kr. tajni svetnik, član gospodske zbornice itd.

— (Konfiskacija.) C. kr. državno pravdnštvo zaplenilo je danes 15. in 16. štev. „Šrata“ zaradi članka z napisom: „Razni glasovi poverifikacijske debati.“ Uredništvo „Šrata“ navajalo je razne izreke in glasove občinstva, a prezrilo pri tem, da je naposled odločilen le glas — g. državnega pravdnika, ki pravi, naj se verifikacijska debata pri miru pusti. — Sinoč je jednaka osoda zadela Cmokavzar-Brencelja.

— (Umrl) je predvčeraj v Ljubljani g. Matej Schreiner, pasar in srebrnar, 72 let star. Pokojnik bil je rodod Nemec, a tak, kakeršnih bi želeli mnogo mej nami. Po svojem mirnem in vse-skozi poštenem in pravičnem ravnanji pridobil si je splošno spoštovanje, bil je član ravnateljstva pri pomočnem društvu, pri društvu rokodelskih pomagačev in sploh zavzet za splošno koristne naprave. Lahka mu zemljica!

— (Vodovodni odsek) mestnega zbora Ljubljanskega imel je dne 11. t. m. sejo, v kateri se je na znanje vzelo poročilo mestnega župana o izpeljavi dosedanjih skle pov odsekovih ter določila minimalna višava, v katero bode potreba vodo vzdigovati, da se bo mogla napeljati v najvišja in najviše ležeča poslopja. — Kakor se nam poroča, prevzel je namestni ravnatelj državnega geologičnega zavoda na Dunaji dr. Dionizij Štur nalogo, da potem ko se rešijo vsa prvotna vprašanja, kar se je v gori omenjene seji zgodilo, poda vodovodnemu odseku o dobavi vode svoje mnenje kot večšak in je izrekel tudi pripravljenost, pomagati mu pri izpeljavi vodovoda s svojim svetom. Mestni magistrat razposlal bode te dni po načelniku vodovodnega odseka izdelano okrožnico, tikajočo se vodovoda, vsem hišnim posestnikom Ljubljanskim in s tem je storjen v tej zadevi že važen korak, ki vsakakor opravičuje nado, da se utegne že prihodnje leto začeti upeljavati vodovod. To bi nas pa tembolje veselilo, ker je prejšnji nemškutarski mestni zastop, kateremu je sploh manjkalo smisla za praktično delanost, hodil okolo te naprave, ko mačka okolo vrele kaše.

— (Svarilo). „W. M. P.“ prinaša v svoji zadnji številki gledé na to, da je pritok k medicinski fakulteti na Dunajskem vseučilišči letos posebno in izredno velik, na one dijake, ki se hočejo zdravniškemu stanu posvetiti, to je ki hočejo študirati medicino, svarilo, da naj prej dobro pomislijo, kaj storé, in omenja ob enem, da bi bilo le onemu v zdanjem času svetovati študirati medicino, ki ima dovolj materialne podpore, in ki čuti v sebi dovolj duševne in fizične moči, započeto težko delo tudi z uspehom dokončati. Kajti posamezne vednosti (doktrine) medicinske vede so v zadnjem času tako narastle, da jih dijak z navadnimi duševnimi močmi težko premaguje, in da nobeno študiranje ne zahteva tolikega napenjanja svojih močij in toliko požrtvovalne pridnosti, nego baš ono medicine. Konečno omenja in opisuje žalostno stanje zdravnikov (izimši le nekatere) pristavljajoč, da se zdravniški proletarijat zmiraj bolj širi in množi. Seveda, temu je kriva največ država, ki se kaj malo briga za zdravniški stan, akoravno bi morala že v lastnem interesu na to delati, da se zdravnikom eksistenca omogoči, ako hoče, da bodo ti za splošni blagor tudi kaj storiti mogli. Nam se dozdeva ono svarilo ume-stno in o pravem času izgovorjeno, akoravno zdravniške razmere mej Slovenci še neso tako žalostne kakor po drugod in dasi zdravnikov po deželi zmiraj še pomanjkuje. A to le na deželi, v mestih posebno v Ljubljani pa je število zdravnikov res visoko, in želeli bi bilo, da bi slavna vlada tudi tukaj kaj storila, to je, da bi zdravnikom po deželi večje plače priskrbel — ne pa po 150, 200 gld. kakor dozdej. Potem se bodo zdravniki tudi na deželi radi naseljevali in ne bo treba kmetu 5 do 6 ur daleč po zdravnika hoditi. Do tistega časa pa naj velja pri Slovencih gaslo: „Svoji k svojim!“

— (Razpisani službi.) Začasnega okrajnega komisarja eventualno vladnega koncipista za Kranjsko. Prošnje do 28. t. m. — Okrajnega pristava (IX razred) v Škofji Loki. Prošnje do 27. t. m.

— (Na šte v. 83) je Tržaška loterija v Mariboru izplačala 20.000 gold. To je sigurno dobra „investicija“, kajti odslej pojdejo ljudje v loterijo, kakor čebele na med.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 13. oktobra. „Journal Officiel“ objavlja nagovore povodom pričetka pogajanj o francosko-avstrijske trgovinske pogodbi. Minister vnanjih zadev pozdravil je avstro-oger-

skega odposlanca poudarjaje korist za obe državi, ako se na mesto sedanega provizorija uvedó trajne, bolj liberalne razmere. Naglašal je, da je francoska vlada odkritosrčno spravljivega duha. Hoyos je odgovoril: Avstro-ogerski odposlanci prošinjani so istim spravljivim duhom ter žele v smislu instrukcij svoje vlade ravno tako živo, da se napravijo bolj liberalne razmere, ki bodo pospeševale utrditev obestranskih dobrih odnosajev. Kuefstein izrazil je željo in nado, da bi se pogajanja dobro dovršila, ker zahtevajo interesi obeh držav, da se napravi konec sedanjemu začasnemu stanju, ki se nikakor ne strinja s premembami, ki so se nedavno od večine velevladstij uvele glede carinske sisteme.

Budimpešta 13. oktobra. (Spodnja zbornica). Finančni minister predložil budget za 1884. Vsi izdatki proračunjeni so na 329²/₁₀ milijonov, v primeri s prejšnjim letom za 4¹/₁₀ milijona manj. Vseh dohodkov 308⁸/₁₀ milijona, deficit 20³/₁₀ milijona, tedaj proti prejšnjemu letu za 3⁷/₁₀ milijona manj.

„AZIENDA“.

V seji Dunajskega mestnega zbora, ki je bil 21. pr. m., sklenilo se je na predlog referenta dr. Gröbela, da se zavarovanje mestne hiše za shranjevanje blaga od „Aziende Assicuratrice“ odda za ono isto premijo „Aziende“ avstrijsko-francoskemu društvu za zavarovanje proti elementarnim neizgodam in nesrečnim slučajem osnovanem na delnice. „Azienda“, avstrijsko-francosko društvo za zavarovanje na življenje in rente. V 29. dan pr. m. vršilo se je prvo občno zborovanje pod predsedništvom kneza K. Jablanovskega in v prisotnosti 22 delničarjev zastopajočih 272 glasov. Računsko poročilo je raztolmačil ravnatelj dr. Klang ter zadostuje to poročilo v vsakem obziru popolnoma. Iz tega poročila povzamemo da je 31. decembra 1882 l. bilo 36.255 pravnoomočnih pogodb z gld. 28.098.605-87 zavarovalne svote in gld. 59.488-97 za rente veljavnih, a osiguranih fond za omenjene svote izračunan je z največjo natančnostjo ter znaša gld. 7.433.521-26. — Bilanca kaže prebitka gld. 172808-82, od katerih se je prelozilo gld. 31013-65 za prihodnje leto, a oddalo se je gld. 17280-88 rezervnemu fondu in gld. 75083-93 specijalnemu fondu. Generalni zbor potrdil je računsko poročilo in bilanco, dal vodništvu in ravateljstvu absolutorij in potem izpremenil društvena pravila v nekaterih nevažnih točkah.

Tudi „Azienda“, avstrijsko-francosko društvo za zavarovanje proti elementarnim neizgodam in nesrečnim slučajem, ki po pravilih bilancira še le 31. decembra 1883 l. izdalo je že zdaj poročilo o svojem delovanju v dobi od 1. junija 1882 l. do 31. majnika 1883 leta.

Premijski dohodki v oddelku za zavarovanje proti nesrečam po ognji so, ne glede na premije za poznejša leta a z rezervnimi premijami društva „Azienda Assicuratrice“ vred znašali gld. 2275148-16. Vseh dohodkov tega oddelka je bilo gld. 2667432-61, a izdatkov (vred s premijami za sozavarovanje in škode, kar znaša gld. 1036056-93, provizija in upravnštvo gld. 533742-34) gld. 1569799-27; odbivši svoto pripadajočo sozavarovalcem, ostane za premijske in škodninske rezerve do 31. maja 1883 gld. 810119-31. Zavarovanje proti neizgodam nastalim po toči kaže dohodkov gld. 704923-96, a izdatkov gld. 685268-80, a zavarovanje za sigurnost prevažanja kaže dohodkov gld. 165457-63, izdatkov gld. 123050-3, torej odpada tudi iz tega oddelka za premijske in škodninske rezerve gld. 36797-70. Odbivši upravniške troške znašajoče gld. 148530-16, ostane za prvo leto prebitka gld. 201046-63. (660)

Darila za „Národní Dom“.

Presek	9854 gld. 69 kr.	
Šuller Fran, ravnatelj normalke v Zagrebu	1 „ — „	
Fran Selak, žurnalist v Zagrebu	— „ 60 „	
Ribnica 13 x 13 x 13 = 1/10 12.	1 „ 69 „	
Ravnikar Franc v Ljubljani	5 „ — „	
Iz Sarajeva:		
Fran Oblak, računski svetnik	2 gld. — kr.	
Janko Pogorelec, računski oficijal	1 „ — „	
Vkupe	3 „ — „	
Fran Lenček, posestnik na Blanci	4 „ 10 „	
I. Hašel v Olomuci	— „ 20 „	
Zastopnika „Slavije“:		
Kažimir Jel. v Kastvu	— „ 46 „	
Miha Ferjan v Mari-boru	1 „ 90 „	
Vkupe	2 „ 36 „	
Občanska založna v Oslavanech	2 „ — „	
Iz pušice v kavarni „Karl“	— „ 46 „	
Florijan Bečak, faraš v Vel. Senici	3 „ — „	
Zastopnika „Slavije“:		
Ivan Grabav v Stebnu	— gld. 25 kr.	
Jos. Jančič v Lješah	1 „ 82 „	
Vkupe	2 „ 08 „	
Iz pušice v gostilni pri „Slonu“ v Kranji	30 „ — „	
Damijan Kurent, zastopnik banke „Slavije“ v Krškem	5 „ 51 „	
Na igralnih mizah Ljubljanske Čitalnice v mesecah juliji in avgustu nabranih	13 „ 24 „	
Zmagoslav Rohrman, bivši zastopnik banke „Slavije“ v Novem Mestu	13 „ 40 „	
Zastopnika banke „Slavije“:		
Valentin Kofol v Kalu	— „ 30 „	
Péter Majcen v Hočah	— „ 10 „	
Vkupe	— „ 40 „	
Dr. Paul Turner v Budapešti	5 „ — „	

Zastopniki banke „Slavije“:	
Ant. Uršič v St. Vidu	— gld. 53 kr.
Mirosl. Prelec v Komnu	1 „ 13 „
Josip Mrhar v Dolenjej Vasi	4 „ 17 „
Vkupe	5 gld. 83 kr.
Terezija Bartol v Zagrebu	1 „ — „
Vkupe	9954 gld. 6 kr.

Tujci:

dne 12. oktobra.

Pri **Slonu**: Kaiser z Dunaja. — Doxat iz Postojane. — Breuninger iz Trsta.
Pri **Majeti**: Weidinger z Dunaja. — Josef iz Brolina. — Reiss iz Monakova.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v min.
12. okt.	7. jutraj	734-73 mm.	+ 6-0°C	sl. jz.	megla	0-00 mm.
	2. pop.	734-49 mm.	+ 14-6°C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	735-66 mm.	+ 7-4°C	sl. svz.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura + 9-3°, za 2-7° pod normalom.

Dunajska borza

dne 13. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 50 kr.
Srebrna renta	79 „ — „
Zlata renta	99 „ 35 „
5% marčna renta	92 „ 90 „
Akcije narodne banke	841 „ — „
Kreditne akcije	289 „ 80 „
London	120 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 52 „
C. kr. cekini	5 „ 69 „
Nemške marke	58 „ 80 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 120 „
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 167 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 25 „
Ogrska zlata renta 6%	119 „ 40 „
„ „ „ 4%	87 „ 45 „
„ „ „ 5%	86 „ 10 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103 „ 30 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ — „
Kreditne srečke	100 gld. 168 „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 107 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. y.	224 „ — „

Preselitev mokařije.

Podpisani zahvaljuje se za dosedanje naklonjenost ter naznanja, da se je s prodajo mokař iz Cojzove hiše na Bregu preselil na sv. Jakoba trg v Virantovo hišo ter se priporoča tako svojim dosedanjim častitim obiskovalcem kakor slavnemu obstoju sploh.

S spoštovanjem

Andrej Dollnar,
mokař.

(661—1)

Dunaj! Paris! London! Cujte in strmite!

Oskrbništvo mase falirane „velike anglo-britiške srebrninske tovarne“ prodaje vso čiherno robo po pravo ceno. Če se pošlje ali pošto povzame 8 gld. 70 kr., dobi se lična mizna oprava iz čistega najfinjšega anglo-britiškega srebra (katera je veljala prej več kot 40 gld.) in dobi vsak naročnik pisмено garancijo, da ostane jedilno orodje 10 let lepo belo.

- 6 namiznih nožev z izvršnim jeklenim rezilom,
- 6 pristnih anglo-britiški srebrnih vilic iz jekla,
- 6 masivnih anglo-britiško srebrnih žlic,
- 6 finih anglo-britiško srebrnih žlic,
- 1 teška anglo-britiška srebrna zajemalnica za juho,
- 1 masivno anglo-britiška srebrna zajemalnica za mleko,
- 6 izvstih anglo-britiško srebrnih ožnih podstavkov,
- 6 namiznih anglo-britiško srebrnih žlic za pojužnik,
- 6 pristnih anglo-britiško srebrnih vilic za pojužnik,
- 1 izvršna posodica za poper ali sladkor,
- 6 lepih masivnih čaše za jajca,
- 6 najfinjših anglo-britiško srebrnih žlic za jajca,
- 1 krasen anglo-britiško srebrn podstavnik 30 cm. dolg.
- 1 cedilo za čaj, najboljše vrste,
- 2 izborna namizna salonska svećnika,

61 kosov, ki veljajo le 8 gld. 70 kr.

V dokaz, da moje oznanilo

ni sleparstvo.

se tu javno obvešam, da vzamem blago, ako ne ugaja, brez ugovora nazaj; torej je vsako naročilo brez risice.

Kdor hoče tedaj dobiti dobro in solidno blago, ta naj se, dokler je še kaj v zalogi, zaupljivo obrne do

J. H. Rabinowicz-a, Dunaj,

Central-Dépôt der Anglo-Brit. Silberfabrik II., Schiffamtsgasse 20.

Suažilni prašek za našeto orodje dobiva se tudi pri meni, po 15 kr. škateljica.

Filijale: v Parizi, Londonu.

Slika pesnika S. Gregorčiča,

kakeršna je bila v zadnji številki „Skrata“, dobiva se na fin in močan papir tiskana v „Narodnej tiskarni“. — Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvršni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštine prosto z zavikom vred nemudoma po poštnem povzetju.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita	6.30
Menado, izvršnega okusa	5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation, jako slastna	5.—
Java, zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba, modrozelen, briljantna	4.70
Afrik. Mocca, fina in zdatna	3.90
Santor, fina in močna	3.55
Rio, okusna	3. 5
Caj v izvršnej izbiri, 1/2 kile od	av. v. gld. 1.—
(318—21)	do gld. 6.—

Velik požar v Švici!

V noči dne 30. p. m. unela se je velika tovarna za ure in bisere lastnika **Francesco Finenzo & frères v Genfu, na Švicarskem**, ter se Genfski požarni sraži ni posrečilo omejiti ognja, nego je bilo v osmih urah, ker je močan sever pihal, vsekoliko tovarniško poslopje in tudi poleg ležeča stanovašišča delavcev upepeljeno. Z velikim trudom pa se je rešilo iz spodnjega stropa 2463 najfinjših žepnih ur in pristnih zlatih kinčev, in ker je beda delavcev, ki so brez strehe in kruha, srce presesujoča, je kompanija sklenila oteto blago izročiti Dunajski hiši, da v 30 dneh prodaja vse ure in bisere, samo proti povrnitvi stroškov za najfinjšo gravirane pokrovice od ur, za regulovanje in pri vsaki uri se nahajajo močno pozlačeno verižico, torej skoro zastoj, da se le ubogim delavcem izplača zaostali zaslužek in tako kolikor možno polajša občna lakota. Torej se čestiti čitatelji v imenu siromašnih delavcev opozarjajo na to, da se tako ugoden kup ne ponuja vsak dan in da celo prekupeci lahko dosežejo zdaten dobiček pri tem blagu, tedaj naj bi vsaki če tudi ne za lastno potrebo uporabil to priliko in nakupil doli zaznamenovanih ur in kinčev kajti samo fin pokrovi teh ur in eleganten facon kinčev so stali toliko, kolikor se zdaj zahteva za vse skup.

Naslednje ure in kinči imajo se prodati v 30 dneh.

350 žepnih ur na valjček iz najfinjšega francoskega double-zlata, ali pa z dobro posrebljenim nikljevim pokrovom, najfinjšo gravirane in giljoširane z dobro pozlačeno verižico, zlati facon, fino na minute repasirane. Vse skup samo gld. 4.90; take iste iz pravega 13lotnega srebra, po c. kr. uradu puncirane, težko pozlačene, samo gld. 6.50. Iste cilindrule iz pravega 14karatnega zlata, puncirane, prej 45 gld. zdaj za slepo ceno samih 16 gld.

250 ur na sidro iz najfinjšega francoskega double-zlata ali pa z dobro posrebljenim nikljevim pokrovom fino gravirane in giljoširane, na 15 pristnih rubinih tekoče, s preciznim kolesiščem, kazalcem za sekunde in krasno verižico, fino repasirane, samo 7 gld. Iste ure na sidro iz pravega 13lotnega srebra, puncirane in pozlačene, samo 11 gld.

200 W shingtonskih remontoir-ur iz dobro posrebljenega niklja ali double-zlata, navijočih se brez ključka, z mehničnim premikanjem kazalec, fino na sekunde regulovane, s preciznim kolesiščem, najboljša ura na svetu, cena s krasno verižico samo gld. 8.30.

180 srebrnih remontoir-ur iz dobrega 13lotnega srebra, puncirane, navijočih se brez ključka, z mehničnim premikanjem kazalec, plošnatim steklom, emajliranim kazališčem in sekundnim kazalcem, na minuto regulovane, izvršna ura. Prejšnja cena 25 gld., zdaj za slepo ceno 13 gld.

Za pravilni tek se jamči 5 let.

217 pravih zlatih prstanov s ponarejenimi briljanti, v vseh velikostih, pristno 6kar. zlato, v finem baržunastem zabojčku, samo po gld. 3.75.

184 parov briljantnih uhanov ali buncic v pristnem 6kar. zlatem okvirju, s krasnimi biseri v finem baržunastem zabojčku, par samo gld. 1.50.

164 medaljonov iz francoskega double-zlata, z umetnimi biseri, samo gld. 2.50.

150 butičare za naprsje ali ovratnike iz pravega 6kar. zlata, punciranih, s krasnimi ponarejenimi biseri, z zabojčkom vred samo po gld. 1.80.

250 gumbic za srajce iz pravega 6kar. zlata, s čudovito lepo ponarejenimi biseri po gld. 1.80.

Vsi kinči so tako krasno brušeni in imajo tako lep blek, da se z njimi lahko prihrani vsak pristen kinč, ki stane toliko vsoto.

Naročila po pošti ali telegrafu, ki se izvršujejo samo po poštnem povzetju ali s pridejano vsoto, naj se pošiljajo na

Schweizer-Uhren- und Gold-

waaren-Vertretungshaus

(633—1) **WIEN**

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

Vence za gomile
iz umetnih cvetic
in trakove z napisi
oskrbuje točno in cenó v vsakeršnej
izpeljavi (656—2)
J. S. BENEDIKT
pri „Spinnerin am Kreutz“.

Za premogokop
išče se podjetnik,

ki zamore v dveh mesecah najeti 40 spretnih, če možno ne-
oženjenih **kopačev**. Podrobnejši pogoji javijo se pismeno
na ponudbe, koje vzprejema do 20. t. m. upravištvo tega
lista. (662—1)

Proda se
težak dvouprežen voz
s trugo in diro
pri (657—2)
sodarji Bajer-ji v Gradlščl.

Proda se,
najljubše vse ob jednom, 22 notranjih in zunanjih
okenj z okviri vred, vse dobro ohranjeno in pa 7 sob-
nih vrat dvojnozapornih. (650—2)
Vaso Petričič v Ljubljani.

Prodaja vina.
Zalogo prav dobrega belega Ptujkega vina
15 startinov 1878. in 1879. letnika po 100 gld.
10 " 1880. " " 80 "
20 " 1881. " " 60 "
in 50 lepih sodov-polovnjakov po 4 gld. 50 kr.
ponuja
R. Sadnik v Ptuij. (640—6)

Že 44 let izkušeno!
Najboljše in najcenejše vino čistee, posebno pa
vino zboljšujoče sredstvo
je pristna francoska žolca (galerta). — Dobiva se vedno pri
A. Hartmann-u,
v Ljubljani, v Tavčarjevi hiši. (495—11)
Navod za uporabo brezplačno.

Vzpomladno čiščenje krvi
s svetovno slavnim pristnim
Pagliano - sirupom.
V steklenicah po 1 gld. 20 kr. dobiva se pristno
samo pri (291—8)
G. Piccoli-ji,
lekarji „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Berolin. ● **IVAN HOFF**, c. kr. dvorni fabrikant sladnih preparatov na Dunaji. ● St. Peterburg.

Ivana Hoffa
Zdravilno pivo iz sladnega izlečka.

Proti občenemu oslabljenju, bolečinam v prsih in želodcu, sušici, red-
kej krvi in nerednim opraviom spodnjetelesnih organov, izkušeno krepilo za
okrevajoče po vsakej bolezni. Cena steklenici 56 kr.

Zasluzni diplom mejnarodne zdravstvene razstave v Londonu 1881. leta za medicinske tvarine in aparate v pospeševanje zdravja.

Podpisi:

Nj. veličastvo kraljica Viktorija angleška. — Nj. kr. visokost vojvoda Edinburški. — Spencer, predsednik razstave. — John Eric
Erichsen, načelnik odbora. — Mark. H. Judge, tajnik.

Ivan Hoffov
Koncentrirani sladni izleček.

Za bolne na prsih in plućah, zastarel kašelj, katere, bolezni v grlu.
— Sigurnega uspeha in zelo prijetno za uživati. — V flaconih po 1 gld.
in po 60 kr.

Ivana Hoffa
Bonboni iz sladnega izlečka za prsi.

Proti kašlju, hripavosti, zasliženju nepresegljivo. Zaradi mnogoterih
posnemanj naj se pazi na višnjeve ovitek in varstveno znamko pristnih slad-
nih bonbonov (slika izumitelja). V višnjevih zavitkih po 60, 30, 15 in 10 kr.

Ivan Hoffova
Sladna čokolada.

Jako redilna in krepilna za osebe slabotnega telesa in živcev. Zelo okusna
in posebno priporočati, kjer je zauživanje kave ker vzbujajoče zabranjeno.
Zavoj 1/4 klg. po 1'80 gl., 90 in 60 kr.; zavoj 1/2 klg. 2'40 gl., 1 60 gl. in 1 gl.

Proti kašlju, hripavosti, bolečinam v prsih in želodcu, oslabljenju, sušici, slabej prebavljivosti, najuspešnejše
krepilno sredstvo za okrevajoče po vsakej bolezni.

58 krat odlikovano. Ustanovljeno 1847.

Izumitelju in jedinemu izdelovatelju pristnih preparatov iz sladnega izlečka, gospodu
IVANU HOFF-u, c. kr. dvornemu založniku, c. kr. svétniku,

dvornemu založniku skoro vseh evropskih suverénov, Dunaj I., Tovarniška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8., tovarna: Graben-
hof, Bräunerstrasse 2.

Priznavanja in naročila visocih in najvišjih oseb leta 1882.: Cesarski visokosti nadvojvoda Karol Ljudovik, nadvojvoda Friedrich, kr. visokost
princ Wales-ki, princesa de Ligne, vojvodinja Oldenburška, princesa Reuss, gč. pl. Ferenczy, čitateljica Nj. veličanstva naše presvetle cesarice, angleška
bonne (varuhinja) Nj. cesarske visokosti princese Marije Valerije, obitelj Metternich, Clam-Gallas, Karacsanyi, Batthyanyi, Rommer, nj. vzviš. fem. Filipovič,
grof Wurmbbrand itd. itd. — Priporočano po zdravniških prvakih, profesorjih dr. Bamberger, Schrötter, Schuitzer, Granichstätten in mnogo drugih Dunajskih.

Pet najnovjših poročil in zahval za ozdravljenje meseca septembra 1883. z Dunaja in z dežele.

Stotisočeri, ki so že nad vsem obupali, bili so rešeni po Ivan Hoffovih sladnih preparatih (zdravilno pivo iz sladnega izlečka), da so zadobili nazaj ljubo
zdravje ter se ga še zdaj veselje. (Samolastno izrečene besede ozdravljenih.)

Vaše blagorodje!

Celo leto sem trpel na mučnem želodčnem kataru in kašlju:
zaman so bili vsi leki, dokler nesem rabil Vaših izvrstnih Ivan Hoffovih slad-
nih preparatov. Čez nekaj mesecev izostane kašelj, tek se vrne, in moje zdravje
je bilo po Vašem Ivan Hoffovem zdravilnem pivu iz sladnih izlečkov popolnem
popravljen. Vzprijmite mojo iskreno zahvalo. Ob jednom priložim zahvalo
v ogerskem jeziku, razglasite jo po širnem svetu.

Mezőkovacs-haza.

Dr. Alojzj Nagy, župnik.

Vaše visokorodje!

Prosim Vas, da mi takoj kakor hitro možno pošljete 13 steklenic Va-
šega Ivan Hoffovega zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in dva zavoja slad-
nih bonbonov po poštnem povzetju. Z veseljem konstatujem, da Vaše fabrikate
prav rad rabim, ter da mi ugajajo in koristijo. Z visokim spoštovanjem

St. Andrej pri Beljaku, 5. septembra 1883.

M. pl. Peichl, vodjeva soproga.

Zdravniško priznanje.

Častno mi je Vam naznanjati, da so se Ivan Hoffovi sladni preparati
doslej pri vseh mojih bolnikih, kateri so že dolgo trpeli na težkem sopenji,
slabem teku in prebavljenju, prav dobro obnesli; zatorej Vas vnovič prosim,
da pošljete s poštnim povzetjem in naslovom: „G. Ivanu Guschallu v Brnu“
28 steklenic zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in 3 zavoje sladnih bonbonov.

Spoštovanjem

Grottava, 9. septembra 1883. **Dr. Josip Fröde, prakt. zdravnik.**

SVARILO.

Zahtevajo naj se samo prvi pristni Ivan Hoffovi sladni preparati z varstveno znamko, katera je po c. kr. trgovinskem sodišči na Av-
strijskem in Ogorskem registrovana (slika izumiteljeva). Nepristnim izdelkom drugih nedostaje zdravilnih sokov zelišč in pravilno izde-
lovanje Ivan Hoffovih sladnih preparatov ter po izjavah zdravnikov mogó celo škodljivo uplivati na zdravje.

Prvi, pristni, slizo razsnjuóči Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsi zaviti so v višnjeve papir. Naj se izrečno le taki zahtevajo.

Ivan Hoffovi bonboni iz sladnega izlečka v višnjevih zavojih po 60, 30, 15 in 10 kr. (658—1)

Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Peter Lassnigg**, trgovec s špecerijami.

Nadalje imajo zaloge: V **Reki:** Nic. Pavačić, droguist; v **Gorici:** G. Christofletti; v **Mariboru:** F. P. Holasek, na glavnem trgu; v **Ptuij:** J. Kasimir,
lekarnar; v **Celji:** J. Kupferschmidt, lekarnar; v **Kranji:** Fran Dolenc, trgovec.

Paris. | London. | Budimpešta. | Gradec. | Hamburg. | Frankobrod na M. | New-York.

Vsi čiharni Ivan Hoffovi sladni preparati so bili 58 krat po cesarjih in kraljih odlikovani.

Ustanovljeno leta 1847.

Plzensko pivo.

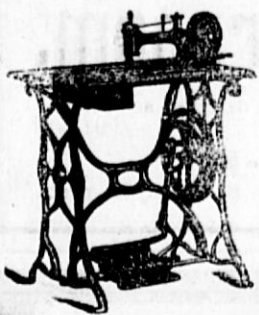
Usojamo si s tem naznanjati, da se bode točarente našega piva pričelo s 15. oktobrom t. l. ter pričakujemo z veseljem obilnih naročil.

Meščanska pivovarna v Plznu,
ustanovljena leta 1842.

Glavna zaloga v Gradci pri F. SCHEDI WY,
Annenstrasse 35.

(659—1)

(Ponatisk se ne honorira.)

C. k. privilegij
šivalnih strojev.
Ivan Jaz,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.
Zaloga vsakovrstnih
šivalnih strojev
za družine in rokodelce, rabljivih za
vsakotero šivanje. (376—19)
Sestletna garancija!
Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Jaz kupujem raznovrstne
suhe orehove plohe,

potem zdrave orehove herklje (hlode) od 18"
naprej, savorjeve pa od 15" naprej.
Plačujem jih dobro. Prodajalci naj se mi naznanijo
pod adreso
(115—10)
Karl Hofbauer,
fournierfabrika v Tržicu na Gorenjskem.

Dr. Popp-ova
Anatherin ustna voda
in
Popp-ov vegetabilni zobni prašek
so najbolj priljubljena in najboljša čistila
za zobe, da se ustje in zobovje ohrani
čisto in zdravo.

Gospodu **dr. J. G. Popp-u**, c. kr. dvornemu zobo-
zdravniku na Dunaji, I., Bognergasse št. 2,
Prosim Vas uljudno, da pošljete s poštanim po-
vzetjem koj po prihodnji pošti na mojo adresu 1
sklenico Vaše lekovite *anatherin ustne vode* in pa 1
škateljico Vašega izvrstnega *vegetabilnega praška*, kar
uže izza mnogo let z najboljšim uspehom uporabljam.
Spoštovanjem
Ivan Wesely, graščinski oskrbnik.
Pleternice v Slavoniji. (779—4)

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, G. Pic-
coli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschtz, dalje pri
trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M.
Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček &
Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofjeh Loki:
C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Kr-
škem: F. Bünches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar;
v Kranju: K. Šavnik, lekar; v Lützi: J. Benes, lekar;
v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Ri-
zoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht,
lekar; v Radovljici: A. Robiek, lekar; v Kamniku:
J. Močnik, lekar; v Crnomlju: J. Blazek, lekar; v Vi-
pavi: V. Kordas, lekar; v Pontastu: P. Osaria, lekar.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno
marčno pivo
v zabojih po 25 in 50
steklenic
se dobiva iz (83—36)
ALOJZIJ MAYER-jeve
zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Ljubljanska Čitalnica
oddaje za Sv. Jurij 1884. leta
restavracijo

s sledečimi pritličnimi prostori v najem:
2 gostilniški sobi, steklen salon, kegljišče,
vrt, dvorišče, kuhinja, klet, hram z jedilno
zalogo, obširno vežo, 3 sobe za stanovanje
in podstrešje ter z vsem inventarom za go-
stilniško obrt, v vrednosti 1000 gl.
Podrobni pogoji zvedo se pri odboru
čitalniškem, oziroma pri odborniku gospodu
Mihaelu Pakič-u, kateri vzprejema tudi po-
nudbe do konca 1883. leta. (638—3)

Najbolje ter najceneje naročajo se
priznane dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske
tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji
za točno plačilo in tudi na obroke
v najstarejši tukajšnji ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi
pri **A. Debevc-u** v Ljubljani,
Marije Terezije cesta št. 10, pritlično. (508—31)

Naznanilo.

Dajemo si čast ter naznanjamo, da smo izročili
glavni zastop
naše družbe za Kranjsko in Spodnje Štajersko gospodu
Florijanu Rogl-u,
stanujočemu v Ljubljani.
Dunaj, v 1. dan oktobra 1883.

Zavarovalni oddelek prve Dunajske pogrebniške družbe
„ENTREPRISE DES POMPES FUNÈBRES“.

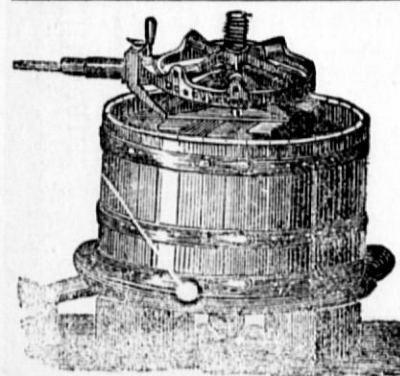
Dr. Evgen Herzfeld, l. r. p. p. **Klemens Kautsch**, l. r.

Ozirom na predstojajoče naznanilo usojam si čestito p. n. občinstvo najuljudneje po-
zivati k udeležbi z opombo, da se vzprejemajo naročila na zavarovanje kapitalij za slučaj
smrti sploh, kakor tudi samo na zavarovanje pogrebniških stroškov in sicer z jako nizkimi
premijami in najugodnejšimi pogoji, ter se odškodnine izplačujejo v najkrajšem času, —
pri pogrebninah celo že v 24 urah.

V Ljubljani, v 4. dan oktobra 1883.

Florijan Rogl,
glavni zastopnik.

(654—3)

Vinske tlačilnice
(Preše.)

stavljene, izdelujejo se v vseh velikostih za privatne
osobe, kakor tudi za največje producente kot speci-
jaliteta. Garancija, spričevala o več nego 1000 izde-
lanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in
franco. (404—18)

Grozdne trlice najnovejše sestavljene.
Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C.,
Dunaj, H. Prater-
strasse 66. Tovarna v
Frankobrodu n. M.

Zaloga pri gospodu **A. Debevc-u**, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Od visoke vlade
švedskega kralja
privilegirani
Brezov balzam.

Ze sam brezov sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od
pamтивека znan kot najizvrstnejše lepoto; ako se pa ta sok po predpisu izumi-
telja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.
Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že
drugi dan neznačne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto
belo in trda.
Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mla-
dostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege,
žoltavost, ogerce, nesno rudečino, zajedee in druge nesnažnosti na polti. Cena
vrču z navodom vred 1 gl. 50 kr.
Zaloga v Ljubljani pri Jul. pl. Trnkoczy-ji, lekarnarji; glavna zaloga
na Dunaji pri W. Henn-u. (511—6)

Novost
s senzačnimi uspehi!

Ne, resežno
sredstvo

proti
slabemu teku,
navalu krvi,
napenjanju,
nađuhi,
protinu,
hypochondriji,
kataru,
koliki,
glavobolju,
želodčnemu krču,
nervoziteti.

Sauveur de la vie.

Em. grofa Lichtenberga
tovarna likerjev
v Šmarni (na Kranjskem).

1 steklenica koncentrirano 1 gl.
20 kr. za mažo; 1 steklenica li-
kerja 65 kr. za pijačo. Vsakej ste-
klenici je priloženo vodilo za rabo.

Nepresečno
sredstvo

proti
koleri,
rheumatizmu,
omotici,
bodljaju,
mrtnu,
vodenici,
zobobolju,
difteritidi,
migreni,
prsnemu krču,
boleznim na jetrah.

(359—14)

Po receptu francoskega zdravnika. Čisto neškodljivo. Vnanje uporabljeno uteši
tako vsako bolečino. Za nenadne napade boleznij bi imelo biti pri rokah v vsakej
družini, posebno ker se zdrži leta in leta. Mnogo spričeval na razpolaganje.
Zaloga pri Viljemu Mayr-u, lekarnarju v Ljubljani; Baumbach-u, lekar-
narji v Celji.